

ՔԱՐՈՉԽՕՍԱԿԱՆ

Տ. ՈՍԿԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳԱԼՓԱԿԵԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՕՍՈՒԱԾ Ս. ԳԱՅԱՆԷ ՎԱՆՔՈՒՄ
ՏՆՏԵՍԻ ԿԻՐԱԿԻՆ ՍԱՏՈՒՅՈՒԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(24 մարտի 2019 թ.)

Օրհնեալ, Որդիդ Սուրբ, Աստուած ճշմարիտ. ամէն:

«Տո՛ւր զհամար տնտեսութեան քո»

(Ղուկ. ԺՁ. 2-3):

«Տո՛ւր հաշիւը քո երկրաւոր կեանքի կատարած աշխատանքների», մենք այսպէս պէտք է թարգմանենք, որովհետեւ ես ասացի «Օրհնեալ, Որդիդ Սուրբ, Աստուած ճշմարիտ», որովհետեւ Աւետարանը ամենայն յստակութեամբ մեզ ասում է, որ մեր դատաստանը պիտի տեսնի ոչ թէ Հայր Աստուած, այլ Աստուածորդին, եւ մենք համար պիտի տանք նրան մեր մտածածի, մեր խօսածի եւ մեր գործածի համար: Այսօր ապաշխարութեան այս կիրակին Անիրաւ տնտեսի կիրակի է կոչւում: Շատերդ գիտէք անիրաւ տնտեսի պատմութիւնը, թէ ինչպէս մի մեծատուն լսում է առանց հաստատելու, որ իր տնտեսը ճիշտ չի աշխատում, կանչում եւ ասում է. «Արձակում եմ քեզ աշխատանքից» (հմմտ. Ղուկ. ԺՁ. 2): Տնտեսը տխուր մտածում է եւ ասում. «Հողի վրայ աշխատել չեմ կարող, մուրալ ամաչում եմ: Գիտեմ, թէ ինչ պիտի անեմ, երբ աշխատանքից դուրս գամ» (հմմտ. Ղուկ. ԺՁ. 3-4): Եւ ահա ամենայն հնարամտութեամբ մտածում է իր Տիրոջ պարտատէրերին մէկ առ մէկ կանչել եւ նրանց պարտքը պակասեցնել, եթէ հարկւր է՝ յիսուն դարձնել, եթէ հինգ հարկւր՝ չորս հարկւր դարձնել (հմմտ. Ղուկ. ԺՁ. 6-7): Եւ այս տնտեսի մասին Ս. Գրքում ասւում է «անիրաւ տնտես» (հմմտ. Ղուկ. ԺՁ. 8): Այս մի պատմութիւն է, որ Քրիստոս պատմեց իր աշակերտներին:

Ես այնքան անպատեհ չեմ տեսնում, որովհետեւ տէրը իմանալով իր տնտեսի արածը գովեց նրա իմաստութիւնը, փոխանակ պատժելու, ես այնքան անպատեհ չեմ տեսնում, որ այս առակը համեմատենք ԻԱ. դարի այսօրուայ իրավիճակի հետ եւ մենք մեզ հարց տանք, եթէ մենք՝ մեծատան, մեծահարուստի որից ապրանք ենք գնում եւ պարտք ունենք, յանկարծ այդ մարդու գործատէրը մեր պարտքերը պակասեցնում է այդ արդարանալի՞ է, մեզ կուրախացնի՞, թէ չէ: Մենք տնտեսին ճիշտ կգնահատենք, թէ՛ չէ: Անկասկած պիտի ուրախանանք, որ մեր պարտքը պակասեց, անկասկած պիտի ուրախանանք, որ տնտեսը գոնէ մեր նկատմամբ արդարութեամբ գործեց, որովհետեւ ժամանակին մեծահարուստը հազարներ էր շահել մեզանից: Իսկ ամենակարեւորը, երբ մարդկայնօրէն մտածում ենք՝ պիտի հասկանանք եւ տեսնենք, որ տնտեսը ոչ թէ փող պահանջեց իր տիրոջ պարտատէրերից, այլ պարզապէս նրանց պարտքը պակասեցրեց: Այսինքն ինքը որեւէ բան առնելով իր գրպանը չդրեց: Եւ ճիշտ այդ պատճառով մենք այսօր այս առակը կարդում ենք եւ փորձում ենք ըմբռնել, թէ ինչպէս Քրիստոս անիրաւ տնտեսին գովեց: Պարզ է պատասխանը. Քրիստոսին երբեք չի հետաքրքրել դրամը, Քրիստոս միշտ մամոնայի դէմ է խօսել, դրամը երբեք չի յարգել: Մենք յիշում ենք Քրիստոսի խօսքը, որ ասում է՝ «Վաճառեցէք զինչս ձեր եւ տո՛ւք ողորմութիւն. եւ արարէ՛ք ձեզ քսակս առանց հնանալոյ... ուր ո՛չ գող մերձենայ եւ ո՛չ ցեց ապականէ» (Ղուկ. ԺԲ. 33-34): Սա ինքնաբերաբար ցոյց է տալիս, որ նիւթականը երբեք արժէք չի ունեցել Քրիստոսի համար, այլ հրամայում է բոլոր նիւթական ունեցողներին՝ «Ձեր ունեցուածքը ծախեցէ՛ք եւ բաժանէ՛ք աղքատների, ձեզ համար հաւաքեցէ՛ք հարստութիւն, որն է հոգեւոր հարստութիւնը, որը գողը չի կարող գողանալ եւ ցեցը չի կարող ապականել»:

Մենք, որպէսզի հասկանանք, որ ամեն ինչ իր տնտեսն ունի, որպէսզի հասկանանք, որ խօսքը նիւթի մասին չէ, այլ տէրը՝ Աստուած է, բայց նշանակել է տնտեսներ, ապա պէտք է ուշադրութիւն դարձնենք այս կիրակիին նուիրուած շարականին, որտեղ շարականագիրը հրաշալիօրէն ցոյց է տալիս, թէ ինչպէս է Աստուած կարգում տնտեսներ. «Որ արարեր զօրութեամբ զիմանալեացն աշխարհի վերին. եւ ի նմա հաստատեցեր տնտես զպետս հրեղինացն» (Շարականոց): Երկրորդ տունը ասում է. «Որ տիրապես մեծատունդ ստեղծեր երկրորդ աշխարհի զգալի. եւ ի դրախտն որ յադենի տնտես եղեալ զմարդն առաջին» (Շարականոց): Երրորդ տունն

ասում է. «Որ շինեցեր բարձրագույն զեկեղեցի քո խորհրդեամբ. եւ ի սմա կարգեալ տնտես զքարոզ բանին ճշմարտութեան» (Շարակնոց): Այսինքն հրեղէնները՝ երկնքում տնտես կարգուեցին, Ադամը՝ դրախտի մէջ, իսկ մեր այսօրուայ ժողովուրդը՝ Բանին քարոզչութեանը, այսինքն՝ Եկեղեցին, որը քարոզում է Քրիստոսին:

Ահա, սիրելիներ, ես ասացի քարոզի սկզբում՝ «Տուր զհամար տնտեսութեան քո» (Ղուկ. ԺԶ. 2-3): Այսինքն պիտի գայ օրը, երբ մենք, որպէս մեր կեանքը տնտեսող մարդիկ այս երկրաւոր կեանքի մէջ պիտի կանգնենք Քրիստոսի առջեւ, եւ Քրիստոս պէտք է ասի մեզանից իւրաքանչիւրին՝ «Տուր զհամար տնտեսութեան քո»: «Տո՛ւր քո կեանքում՝ քո մտածածը, քո խօսածը, քո ասածը եւ քո գործը»: Բայց վա՛յ այն մարդուն, ում Քրիստոս տեսնի, որ իր մտածմունքով, խօսքով եւ գործով եղել է չարագործ: Պարզ է, Քրիստոս Աւետարանի մէջ նորից ասում է՝ «Կգնա՛ս այնտեղ, ուր մնայուն կայ. «լալ եւ կրճել ատամանց» (հմմտ. Ղուկ. ԺԲ. 13), այսինքն դժոխք, որտեղ դու միայն պիտի լաս եւ ցաւից ատամներդ կրճտացնես:

Ահա, սիրելիներ, տնտեսելու գաղափարի միտքը, որը պէտք է նկատի առնել հոգեւոր առումով: Շատ աստուածաբաններ փորձել են տարբեր ձեւով հասկանալ անիրաւ տնտեսի պատմութիւնը, բայց ընդհանրական է, որ տէրը՝ Աստուած է, եւ մենք՝ տնտես, մեր տնտեսութիւնը պիտի ներկայացնենք երկրաւոր այս կեանքի մէջ, մեր յարաբերութիւնների հետ, Քրիստոս եւ Աստուծոյ հետ: Եթէ կարողանանք լինել իմաստուն եւ տնտեսել այնպէս մեր կեանքը, որը մենք կարողանաք արդար լինել Քրիստոսի երկնային դատաստանի առաջ, ապա կժառանգենք յաւիտենական կեանքը. ամէն:

